

Der er ganske vist sat en anden Betingelse i Loven af 1903, nemlig den, at Rigsdagen bevilger de fornødne Midler til Samlingen paa Finansloven. Det er Betingelsen for, at det kirkelige Udvalg kunde træde i Virksomhed, indkaldes til Samling fra 1. April 1907 til 31. December 1909. Det har jeg nu aldrig tænkt mig kunde opfattes som noget, der kunde hjemle Rigsdagen Ret til, selv naar der var god Anledning til at sammenkalde det kirkelige Udvalg, vilkaarligt at nægte de dertil fornødne Midler. Det betyder vel i Virkeligheden ikke andet, end hvad det betyder i hundrede andre Love, hvor en lignende Bestemmelse staar, nemlig, at de fornødne Midler bevilges paa Finansloven. Andet kan det ikke betyde. Heller ikke i denne Henseende skønner jeg, at der kan være noget at indvende. Det forekommer mig derfor ganske i Aand med, hvad vi vedtog i 1903, om man — hvorledes man nu end vil indrette det — til hver Forlængelse af Menighedsraadene tillige knytter en samtidig Forlængelse af det kirkelige Udvalgs Levetid til akkurat samme Maal.

Alt i alt vil det imidlertid kun blive midlertidigt, hvad vi end vedtage, og det giver mig Anledning til at berøre en anden midlertidig Foranstaltning, som jeg mener er i høj Grad ønskelig, nemlig en midlertidig Forbedring af visse Præsteembeders Lønning. Som det fremgaar af det kirkelige Udvalgs Forhandlinger, som jeg ved, at alle have faaet tilstillede, er der jo udarbejdet et Forslag til en Lønningslov samtidig med, at det bliver en imperativ Foranstaltning, at Menighedsraadene skulle høres ved Præsteembedernes Besættelse. De to Ting høre jo ogsaa meget nøje sammen. Naar man nemlig tillægger Menighedsraadene en Indflydelse paa Præsteembedernes Besættelse, kan det i alt Fald eller maa det efter Sagens Natur ret ofte hænde, at mange Præsters Udsigter til at komme op i nogenlunde vellønnede eller bedre lønnede Embeder i høj Grad forringes. Det er for at raade Bod derpaa, at det kirkelige Udvalgs Lønningsforslag har indsat, saaledes som vi kende det saa godt fra mange andre Lønningslove, en Begyndelseslov og visse Alderstillæg. En saadan Ordning er i høj Grad ønskelig for de Præster, der ere beskikkede i meget smaa Embeder og blive skuffede i deres Udsigter til at rykke op i bedre lønnede Embeder, idet Menighedsraadene ganske naturlig maa tage mere lokale Hensyn ved deres Indflydelse

paa Valget. Det er derfor et ganske nødvendigt Korrelat til den Bestemmelse, jeg omtalte, at de paagældende Præster maa holdes skadesløse ved disse Tillæg. Denne Tanke er jo saa nærliggende, og den gør sig ogsaa gældende med Hensyn til Tilstanden, som den nu er. Den højtærede Minister omtalte Ordningen, som den nu er, hvorefter Menighedsraadene kunne høres, det er altsaa ikke saa vidtgaende som det Forslag, det kirkelige Udvalg har fremsat. Dette „kan høres“ vilde man netop have som noget midlertidigt, man lagde vistnok ikke saa meget ind i det, som den højtærede Minister mente. Jeg tror nok, at man fra nogle Sider i alt Fald gik ud fra, at dette „kan høres“ maatte forstaas saaledes, at det beroede paa de individuelle Omstændigheder og ikke blev en almindelig Regel, og fremdeles, at den Maade, hvorpaa det udførtes, maatte afvejes nærmere. Om alle Ansøgninger eller kun visse Ansøgninger skulde sendes til Menighedsraadets Eklæring, maatte bero paa Ministerens Skøn under de givne Omstændigheder, og endelig blev det udtalt meget indtrængende under de daværende Forhandlinger, at Ministeren beholdt det fulde Ansvar for Embedsbesættelserne, og at Retfærdighedskravet lige saa meget som Menighedernes Ønske maatte komme i Betragtning, at det ogsaa var i Kirkens Interesse, at disse Retfærdighedskrav ikke blev tilsidesatte, hvorfor Menighedsraadens Indstillinger ikke paa nogen Maade kunde være ubetinget bindende for Ministeren. Dette Syn er nu ikke blevet det, som er blevet gjort gældende i Administrationens Praksis, i Kirkeministeriet. I hvilket Omfang der i øvrig er afvejet fra de Grundbetragtninger, som man i alt Fald fra nogle Sider den Gang hævdede, er mig ikke nærmere bekendt, og jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa. Med Hensyn til Forandringen af dette „kan“ til „skal“ er i alt Fald saa meget givet, at den Praksis, som nu er indført med Hensyn til dette, bliver legaliseret paa en saa skrap Maade, at der ikke længer er lagt noget i Ministerens fri Haand, og at hans Ansvar for den endelige Besættelse bliver langt ringere, end hvor der er Tale om et „kan“. Jeg vilde foretrække, at man under den midlertidige Tilstand blev staaende ved „kan høres“. Selv om ogsaa den højtærede Minister, naar det er anbefalet af Provst og Biskop, vanskelig vil kunne undlade at tage Hensyn dertil, er der dog visse Tilfælde, hvor han vil sige, at det ligger udenfor.